

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Tdo/19/2016
Identifikačné číslo spisu: 3107010595
Dátum vydania rozhodnutia: 23.11.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Piovartsy
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:3107010595.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Piovartsyho a sudcov JUDr. Gabriely Šimonovej a JUDr. Pavla Farkaša v trestnej veci obvineného H. K. pre trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 224 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. účinného do 31. júla 2001 v jednočinnom súbehu s trestným činom ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 201 písm. d) Trestného zákona č. 140/1961 Zb. účinného do 31. júla 2001 o dovolaní obvineného H. K. podanom prostredníctvom obhajcu JUDr. Eduarda Véterníka proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 30. júna 2015, sp. zn. 2 To 33/2015, na neverejnem zasadnutí konanom 23. novembra 2017, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolanie obvineného H. K. sa odmieta.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Trenčín z 2. decembra 2014, sp. zn. 6 T 42/2007, v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Trenčín z 5. augusta 2015, sp. zn. 6 T 42/2007, bol obvinený H. K. uznaný za vinného zo spáchania trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 224 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. účinného do 31. júla 2001 (ďalej len „Trestný zákon,“ respektíve „Tr. zák.“) v jednočinnom súbehu s trestným činom ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 201 písm. d) Tr. zák., ktorého sa mal dopustiť na tom skutkovom základe, že

dňa 24. februára 2001 v čase o 3.45 hodine viedol ako vodič bez vodičského oprávnenia a pod vplyvom alkoholu v množstve 1,37 promile v krvi, čo predstavuje 0,65 mg/l, osobné motorové vozidlo zn. Peugeot 605, EČ: H. XXX, MPZ „D“ po ceste A. smerom z V. do Ž. a počas prechádzania križovatky s cestou č. A. v km 137.800 v k. m. G. X. Y. neprispôsobil rýchlosť jazdy vozidla stavu a povahe vozovky, ktorá bola zľadovatená, a poveternostným podmienkam a okolnostiam, ktoré mohol predvídať, vyšiel s vozidlom mimo vozovku vpravo do poľa, kde sa vozidlo prevrátilo a následne vyšlo na ľavú krajnicu cesty A., kde zostalo stáť, pričom spolujazdec H. P. utrpel mnohopočetné rozsiahle zranenia nezlučiteľné so životom, ktorým v ten istý deň v Nemocnici s poliklinikou v A. podľahol, spolujazdec D. R. utrpel hlboké bezvedomie, zlomeninu spodiny a klenby lebky, kľúčnej kosti, zranenie mozgu, súvislú zlomeninu rebier, pohmoždenie pľúc vľavo, trieštivé zlomeniny stavcov 11, 12, 1 a 3 s prerušením miechy, ochrnutím končatín, pričom je doposiaľ imobilný, a to aj je rozhodnutím Okresného súdu

Trenčín pozbavený spôsobilosti na právne úkony, pričom dňa 30. decembra 2013 zomrel.

Obvinený bol za to podľa § 224 ods. 2 Tr. zák. za použitia § 35 ods. 1 Tr. zák. odsúdený na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) roky nepodmienečne. Podľa § 39 ods. 2 písm. a) Tr. zák. bol na výkon uloženého trestu odňatia slobody zaradený do I. (prvej) nápravnovýchovnej skupiny.

Obvinenému bol podľa § 49 ods. 1 a § 50 ods. 1 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. účinného do 31. augusta 2001 zároveň uložený aj trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá každého druhu na 4 (štyri) roky.

Ohľadom náhrady škody okresný súd podľa § 287 ods. 1 Tr. por. uložil obvinenému povinnosť nahradiť škodu poškodenej L. P., narodenej X. G. XXXX, bytom L.Á. X. L., M. C. H. č. XXXX/XX, okres L. X. L., v sume 3 089,- eur.

Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. poškodeného G. R., narodeného XX. S. XXXX, bytom V. V., R. č. XX, okres V., odkázal s nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie.

Na podklade odvolaní prokurátorky Okresnej prokuratúry Trenčín a obvineného H. K. voči uvedenému rozsudku okresného súdu Krajský súd v Trenčíne uznesením z 30. júna 2015, sp. zn. 2 To 33/2015, rozhodol tak, že podľa § 319 Tr. por. odvolania prokurátorky a obvineného zamietol.

Proti uzneseniu krajského súdu podal prostredníctvom obhajcu z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. obvinený H. K. dovolanie.

Zásadné porušenie práva na obhajobu (§ 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.) videl obvinený v zamietnutí jeho návrhu na doplnenie dokazovania vykonaním exhumácie a následnej pitvy zomrelého H. P. za účelom znaleckého posúdenia jeho zranení a mechanizmu ich vzniku ako dôkazu relevantného a spôsobilého privodiť zmenu dokazovanej skutočnosti. Poukazujúc na to, že zomrelý H. P. bol príslušníkom polície a slúžil v V. V., obvinený vyčítal orgánom činným v trestnom v konaní, že nerešpektovali povinnosť uloženú im ustanovením § 2 ods. 5 Tr. por. s rovnakou starostlivosťou objasňovať okolnosti svedčiace proti nemu, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech, a v oboch smeroch vykonávať dôkazy, keď vo veci konajúci vyšetrovateľ, porušiac ustanovenie § 115 ods. 1 Trestného poriadku č. 141/1961 Zb. účinného v čase dopravnej nehody, nenariadil pitvu zomrelého H. P. (hoci bolo zrejmé, že jeho smrť bola spôsobená trestným činom) a dal súhlas na jeho pochovanie, pričom podľa lekárskej správy z 24. februára 2001 mu nebola odobratá ani len krv na zistenie prítomnosti alkoholu. Uviedol, že celé trestné konanie sa nieslo v políciiu proti nemu nepriaznivo vytvorenej atmosfére, a to za súčasného manipulovania s dôkazmi v jeho neprospech. Okresnému súdu vyčítal, že z nezákonného postupu orgánov činných v trestnom konaní nevyvodil dôsledky a svojvôľu orgánov činných v trestnom konaní nenapravil a jej následky neodstránil postupom podľa § 115 ods. 2 Trestného poriadku č. 141/1961 Zb. účinného v čase dopravnej nehody, keď rovnako ako prokurátor v prípravnom konaní neakceptoval opakované návrhy obhajoby na nariadenie exhumácie mŕtvol. Pritom podľa presvedčenia prezentovaného obvineným v podanom dovolaní išlo o dôležitý dôkaz, ktorý bol s veľkou presnosťou spôsobilý vypovedať o tom, či vozidlo v skutočnosti neriadil v čase nehody práve poškodený H. P.. Tomuto záveru podľa neho nasvedčuje správa MUDr. J. J. z 9. apríla 2001 adresovaná Okresnému úradu vyšetrovania Policajného zboru Trenčín, záznam o výjazde rýchlej zdravotníckej pomoci z 24. februára 2001, list o prehliadke mŕtveho a štatistické hlásenie o úmrtí z 24. februára 2001, ako aj výpoveď MUDr. E. R. zo 17. júna 2002, podľa ktorej zomrelý mohol sedieť aj na mieste vodiča, keďže mal zranený aj hrudník, zatiaľ čo zranenia obvineného nie sú typické pre vodiča, a tiež fotografie zachytávajúce deformáciu volantu a jeho prehnutie v smere jazdy vozidla.

Zhodnou s podaným odvolaním bola aj ďalšia časť dovolania obvineného, v ktorej, rezumujúc dôkazy, o ktoré prvostupňový súd oprel svoje rozhodnutie, trval na tom, že v celom doterajšom trestnom konaní nebol produkovaný žiadny priamy dôkaz, ktorý by bez akýchkoľvek pochybností dokazoval, že motorové vozidlo riadil v čase nehody práve on. Najmä zdôraznil, že z výpovede ani jedného zo svedkov

nevyplýva, že by bol videný šoférovať vozidlo v čase nehody. Na druhej strane súdu prvého stupňa vyčítal, že hodnoteniu dôkazu - odborného vyjadrenia Kriminalistického a expertízneho ústavu Policajného zboru Slovenskej republiky Bratislava z 3. apríla 2001, z ktorého je zrejmé, že zo skúmaných stôp zaistených v motorovom vozidle a preukazujúcich prítomnosť ľudskej krvi skupinovej vlastnosti „0“, nie je žiadna zhodná s jemu odobratou vzorkou, nevenoval pozornosť. Uvádza, že prehľad základných poznatkov medicíny v oblasti neurológie, týkajúcich sa otrasy mozgu, ktorý pri dopravnej nehode utrpel, a sním spojených zdravotných následkov, obvinený spochybnil odbornosť znaleckého posudku z 26. apríla 2001, vypracovaného znalcami z odboru zdravotníctva, odvetvia psychiatria, ako aj ich výpovedí na hlavnom pojednávaní. Argumentoval tým, že so zreteľom na utrpený otras mozgu sa mal k tomu, ako tento mohol ovplyvniť jeho konanie a vyjadrovanie, vyjadriť neurológ, nie psychiater. Z uvedeného dôvodu trval na tom, že predmetný znalecký posudok bol vyhotovený nad rámec odbornosti ustanovených znalcov a tiež nad rámec zadaných otázok (otázka č. 1).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti dovolateľ navrhol, aby najvyšší súd vydal rozsudok, ktorým uznesenie Krajského súdu v Trenčíne z 30. júna 2015, sp. zn. 2 To 33/2015, ako aj rozsudok Okresného súdu Trenčín z 2. decembra 2014, sp. zn. 6 T 42/2007, zruší a zároveň, postupom podľa § 380 ods. 4 Tr. por. odloží výkon trestu odňatia slobody až do rozhodnutia vo veci samej.

V súlade s ustanovením § 376 Tr. por. prvostupňový súd dovolanie obvineného H. K. doručil na vyjadrenie stranám, ktoré by mohli byť rozhodnutím o dovolaní priamo dotknuté. Prokurátorka Okresnej prokuratúry Trenčín vo svojom vyjadrení k dovolaniu obvineného prezentovala názor, že právo obvineného na obhajobu bolo zachované, skutkový stav veci bol zistený v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie a v priebehu dokazovania neboli zistené také relevantné skutočnosti, ktoré by odôvodňovali pochybnosť o vine obvineného. Podľa nej obvineného jednoznačne usvedčujú svedkovia G. R., R. E.F., Y. L., MUDr. E. R. a iní, ktorých výpovede korešpondujú s ostatnými zabezpečenými dôkazmi.

Vzhľadom na uvedené považovala dovolanie obvineného H. K. za nedôvodné a navrhla zamietnuť ho.

Vyjadrenie prokurátorky Okresnej prokuratúry Trenčín podané k dovolaniu obvineného bolo súdom prvého stupňa doručené obvinenému a jeho obhajcovi JUDr. Eduardovi Věterníkovi. Obvinený naň prostredníctvom svojho obhajcu reagoval podaním, ktorým predmetné vyjadrenie prokurátorky označil za formálne a účelové. Konštatoval, že prokurátorka sa vôbec nezaoberala dôkazmi uvádzanými v dovolaní a týmto neoponovala inými vykonanými dôkazmi, na základe ktorých by mohla prezentovať svoj právny názor. Zdôraznil, že nespochybnila dôkazy, na ktoré poukázal v dovolaní, a ani potrebu vykonania dôkazu - exhumácie tela neobého H. P..

Vo svojom vyjadrení obvinený opätovne interpretoval obsah výpovedí jednotlivých svedkov, akcentujúc tie ich časti, ktoré podľa jeho názoru neumožňujú prijať jednoznačný záver o jeho vine. V tejto súvislosti poukázal predovšetkým na výpoveď znalca z odboru zdravotníctva, odvetvie chirurgia, MUDr. Juraja Strmeňa, ktorý v znaleckom posudku č. 11/1 vypracovanom na zranenia obvineného síce uviedol, že tieto mohli byť spôsobené, keby obvinený sedel na prednom sedadle ako vodič, avšak pri výsluchu dňa 12. apríla 2001 už konštatoval, že zranenia obvineného nie sú typickými zraneniami spôsobenými na mieste vodiča, najmä pri vyšších rýchlostiach, a pri výsluchu dňa 17. júna 2002, popisujúc zranenia, ktoré utrpel poškodený H. P., sa nevedel jednoznačne vyjadriť k skutočnosti, či tento v čase predmetnej dopravnej nehody mohol sedieť na mieste vodiča, no pripustil že poranenie hrudníka, ktoré utrpel, tomu môže nasvedčovať, pričom uviedol, že podrobnejšie by sa vedel vyjadriť, keby bola vykonaná pitva. Obvinený mal za to, že z ním citovaných výpovedí možno ako jediný objektívny záver vyvodiť len to, že všetky výpovede svedkov vychádzajú z jeho vyjadrenia urobeného v čase, keď utrpel otras mozgu. Vo zvyšku odkázal na argumentáciu prezentovanú v podanom dovolaní.

Poškodená L. P. ani poškodený G. R. sa k dovolaniu obvineného, k vyjadreniu prokurátorky k nemu ani k reakcii obvineného naň v určenej lehote nevyjadrili.

Následne súd prvého stupňa po opakovanom odstránení vytknutých nedostatkov predložil vec dovolaciemu súdu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) zistil, že dovolanie proti napadnutému uzneseniu je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Tr. por. a § 566 ods. 3 Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.) a na zákonom určenom mieste (§ 370 ods. 3 Tr. por.). Dovolanie súčasne spĺňa podmienky uvedené v § 372 a § 373 Tr. por., ako aj obsahové náležitosti uvedené v § 374 Tr. por., a nie je daný dôvod na postup súdu podľa § 382 písm. a), písm. b), písm. d), písm. e) ani písm. f) Tr. por.

Dovolací súd po preskúmaní spisového materiálu zistil, že dovolanie obvineného H. K. nie je dôvodné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky úvodom pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších - mimoriadnych - procesných a hmotnoprávných chýb, ktoré by svojim charakterom mohli mať výrazný vplyv na konanie a jeho procesný výsledok, a preto je potrebné ich odstrániť, a ktoré sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Tr. por.

Dovolací súd nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy, práve naopak z ustanovenia § 385 ods. 1 Tr. por. expresis verbis vyplýva, že je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené.

Podľa § 371 ods. 1 Tr. por. dovolanie možno podať ak:

c) zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Podľa ustálenej praxe dovolacieho súdu je vo vzťahu k výkladu dovolacieho dôvodu uvedeného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. potrebné uviesť nasledovné:

Zásadným porušením práva na obhajobu (§ 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.) sa rozumie najmä porušenie ustanovení o povinnej obhajobe, teda stav, keď obvinený po určitú časť trestného konania nemal obhajcu napriek tomu, že ho mal mať, a zároveň orgány činné v trestnom konaní alebo súd, v tomto čase skutočne vykonávali úkony trestného konania, ktoré smerovali k vydaniu meritórneho rozhodnutia, ktoré bolo napadnuté dovolaním. Výnimočne môže ísť aj o iné pochybenie súdu alebo orgánov činných v trestnom konaní, v dôsledku ktorého dôjde k odňatiu alebo znemožneniu riadneho uplatnenia procesných práv obvineného. Zároveň je však potrebné zdôrazniť, že nie každé porušenie práva obvineného na obhajobu môže mať za následok konštatovanie naplnenia dovolacieho dôvodu uvedeného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. Zákon totiž výslovne požaduje, aby išlo o porušenie zásadné. Takéto porušenie musí teda kardinálnym, kľúčovým spôsobom zasiahnuť do možnosti obvineného uplatniť svoje základné právo brániť sa proti tvrdeniam obžaloby. Prípadné porušenie práva na obhajobu, pokiaľ sa zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, preto samo osebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. Pri posudzovaní, či v tom ktorom prípade bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu, je potrebné vychádzať zo všetkých okolností a špecifik konkrétneho prípadu a tieto individuálne ako aj vo vzájomných súvislostiach vyhodnotiť. Právo na obhajobu treba chápať ako vytvorenie podmienok pre úplné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva.

Ako vyplýva z obsahu podaného dovolania, obvinený ho, rovnako ako svoje odvolanie i podstatnú časť svojej obhajoby uplatňovanej v priebehu celého konania, založil predovšetkým na zamietnutí jeho návrhu na doplnenie dokazovania vykonaním exhumácie a následnej pitvy zomrelého H. P. za účelom znaleckého posúdenia jeho zranení a mechanizmu ich vzniku.

Najvyšší súd k tomu vo všeobecnosti uvádza, že rozhodnutie súdu o odmietnutí návrhov na vykonanie,

respektíve doplnenie dokazovania môže za istých okolností skutočne predstavovať porušenie práva na obhajobu. Stane sa tak však len vtedy, ak súd zrozumiteľným a presvedčivým spôsobom nevysvetlí nemožnosť vykonania dokazovania, respektíve nadbytočnosť a nepotrebnosť jeho doplnenia a zároveň existujú ďalšie skutočnosti naznačujúce, že konanie nebolo vedené objektívne a že zjavne nerešpektovalo pravidlá spravodlivého procesu. Len v takom prípade by bolo možné konštatovať porušenie práva na obhajobu obvineného, a teda aj naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. To znamená, že hoci obsahom práva na obhajobu je aj právo navrhnúť dôkazy a tomu zodpovedajúca povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a súdu sa takýmito návrhmi adekvátne zaoberať, a teda najneskôr pred meritórnym rozhodnutím im buď vyhovieť alebo ich odmietnuť, respektíve rozhodnúť, že sa ďalšie dôkazy vykonávať nebudú, obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánov činných v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinností podľa § 2 ods. 10 a ods. 11 Tr. por. (ako aj vlastné hodnotenie dôkazov podľa § 2 ods. 12 Tr. por.) nemožno považovať za porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom.

Dokazovanie vykonaním prehliadky a pitvy mŕtvoly upravuje Trestný poriadok č. 141/1961 Zb., ktorý bol účinný v čase predmetnej dopravnej nehody (ďalej len Trestný poriadok č. 141/1961 Zb.), v ustanovení § 115 ods. 1 tak, že ak vznikne podozrenie, že smrť človeka bola spôsobená trestným činom, musí byť mŕtvola prehliadnutá a pitvaná. Prehliadku a pitvu mŕtvoly nariadi prokurátor, vyšetrovateľ alebo policajný orgán uznesením. Pochovať mŕtvolu možno v takých prípadoch len so súhlasom prokurátora alebo vyšetrovateľa, ktorý súhlas vydá po prehliadke a pitve bez odkladu. Odsek 2 uvedeného ustanovenia potom ustanovuje, že exhumáciu mŕtvoly môže nariadiť predseda senátu a v prípravnom konaní prokurátor.

Na základe predloženého spisového materiálu zistených okolností daného prípadu musel najvyšší súd, vychádzajúc z dikcie citovaného ustanovenia § 115 ods. 1 Trestného poriadku č. 141/1961 Zb., dospieť k záveru totožnému s dovolateľovým, že v predmetnej trestnej veci došlo k porušeniu uvedeného ustanovenia Trestného poriadku č. 141/1961 Zb. Citované ustanovenie je kogentného charakteru, a teda orgánom činným v trestnom konaní nedáva možnosť, ale ukladá povinnosť postupovať v jeho intenciách. Preto, pokiaľ príslušné, vo veci konajúce orgány činné v trestnom konaní, napriek existencii okolností, zjavne nasvedčujúcich tomu, že k smrti H. P. došlo v súvislosti s trestným činom, nenariadili prehliadku a pitvu jeho mŕtvoly, nespochybniteľne postupovali v rozpore s dotknutým ustanovením Trestného poriadku č. 141/1961 Zb. a dopustili sa tak markantného porušenia ustanovení regulujúcich postup orgánov činných v trestnom konaní pri zisťovaní skutkového stavu veci. Skutočnosti tiež zodpovedá, že v konaní pred súdom bol opakovane odmietnutý návrh obvineného na doplnenie dokazovania vykonaním exhumácie a následnej pitvy zomrelého H. P. K tomu však treba dodať, že na nariadenie exhumácie mŕtvoly, ktorá nebola prehliadnutá a pitvaná, ustanovenie § 115 ods. 2 Trestného poriadku č. 141/1961 Zb. súd (a v prípravnom konaní prokurátora) len oprávňuje, a nie zaväzuje.

Konštatujúc uvedené, dovolací súd ďalej skúmal, či predmetné procesné pochybenie orgánov činných v trestnom konaní v spojení s nenariadením exhumácie mŕtvoly H. P. súdom prvého stupňa dosahuje v kontexte prejednávaného prípadu, vzhľadom na jeho okolnosti a vykonané dokazovanie, ustanovením § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. vyžadovanú kvalitu porušenia práva na obhajobu obvineného, pričom dospel k záveru, že v danom prípade sa nejedná o porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom.

Dôsledkom nerešpektovania ustanovenia § 115 ods. 1 Trestného poriadku č. 141/1961 Zb. a neuplatnenia postupu podľa § 115 ods. 2 Trestného poriadku č. 141/1961 Zb. de facto bolo, že súd nedisponoval dôkazom jednoznačne preukazujúcim konkrétnu medicínsku príčinu smrti poškodeného H. P. Najvyšší súd je však toho názoru, že v situácii, keď je evidentné, že poškodený zomrel následkom zranení, ktoré utrpel pri dopravnej nehode, nie je z hľadiska rozhodnutia súdu o otázke viny obvineného žiadnym spôsobom rozhodujúce, akým konkrétnym zraneniam zomrelý podľahol. Vykonanie exhumácie a následnej pitvy mŕtvoly poškodeného H. P. by tak z hľadiska dokazovania mohlo mať význam len vtedy, pokiaľ by sa dalo čo i len očakávať, že na ich základe zadokumentované zranenia menovaného poškodeného budú spôsobilé preukázať, akým spôsobom k nim došlo a najmä, na ktorom mieste v motorovom vozidle poškodený v čase jeho nárazu sedel. Z prípadného vykonania obvineným

požadovanej pitvy zomrelého však, vychádzajúc z doposiaľ vo veci vykonaných dôkazov, nemožno rozumne očakávať ani len možnosť formulácie takýchto záverov. Totiž, aj napriek tomu, že u poškodeného D. R. a tiež u samotného obvineného boli všetky ich zranenia dôkladne zdokumentované a boli predmetom znaleckého posúdenia, ustanovený znalec z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie chirurgia, MUDr. Marián Pamula v rámci svojho výsluchu na hlavnom pojednávaní konštatoval, rozsiahlo odborne argumentujúc a reagujúc pritom aj na znalecký posudok vyhotovený na základe zadania obhajoby znalcom z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie chirurgia, MUDr. Štefanom Novákom, a znalecký posudok Ústavu súdneho inžinierstva Žilinskej univerzity v Žiline a obsah výpovede Ing. Adriána Púpalu, že na základe zistených zranení poškodeného D. R. a obvineného H. K. nemožno spoľahlivo ustáliť ani mechanizmus ich vzniku, no najmä nie na akých miestach v motorovom vozidle v čase pred dopravnou nehodou sedeli. Podľa neho nemožno preto zistenia takéhoto charakteru očakávať ani od prípadnej analýzy zranení zomrelého H. P. Správne preto postupoval súd prvého stupňa, keď, zväziac na jednej strane vážnosť takéhoto zásahu do osobnostných práv, a na druhej strane absenciu reálnej možnosti získania relevantného dôkazu, ktorý by bol spôsobilý privodiť zmenu dokazovanej skutočnosti, nepostupoval podľa § 115 ods. 2 Trestného poriadku č. 141/1961 Zb. a odmietol návrhy obvineného na doplnenie dokazovania v tomto smere.

Treba dodať, že okresný súd sa s návrhom obvineného na doplnenie dokazovania vykonaním exhumácie a následnej pitvy zomrelého H. P. vysporiadal aj po procesnej stránke správne, keď uznesením vyhláseným na hlavnom pojednávaní podľa § 272 ods. 3 Tr. por. tento odmietol. Dôvody svojho rozhodnutia následne zhrnul aj v odôvodnení rozsudku.

Na druhej strane, najvyšší súd upriamuje pozornosť na odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa, z ktorého je zrejmé, že skutkové závery ním formulované vo výrokovej časti jeho rozhodnutia vychádzajú z celého radu síce nepriamych, ale navzájom korešpondujúcich, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podporujúcich dôkazov, vierohodnosť ktorých nebola v konaní spochybnená. Súd prvého stupňa sa v odôvodnení svojho rozhodnutia starostlivo, dôsledne a podrobne vysporiadal so všetkými vykonanými dôkazmi a skutkovými zisteniami z nich vyplývajúcimi, tieto logicky vyhodnotil jednotlivo i v ich súhrne tak, že vytvorili ucelenú reťaz skutkových záverov jednoznačne a nepochybné usvedčujúcich obvineného zo spáchania žalovaného skutku, pričom náležitú pozornosť venoval aj všetkým podstatným tvrdeniam obhajoby, s ktorými sa vysporiadal ich zhodnotením v kontexte už vykonaného dokazovania a preukázaného skutkového stavu.

Za skutkového stavu, aký bol v zmysle odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa týmto zistený na základe vykonaného dokazovania, keď skutočnosti významné pre rozhodnutie, najmä obvineným namietaná skutočnosť, že nesedel v čase nárazu motorového vozidla na mieste vodiča, boli spoľahlivo a bez akéhokoľvek priestoru pre pochybnosti preukázané už inými vykonanými dôkazmi, vyhodnotil aj dovolací súd vykonanie exhumácie a následnej pitvy ako nadbytočné. Je pravdou, že ustáliť, na ktorých miestach sa jednotliví členovia posádky havarovaného motorového vozidla nachádzali v čase nárazu, nebolo možné ani z technického hľadiska a ani zo znaleckého skúmania zranení poškodeného D. R. a samotného obvineného, ale skutočnosť, že to bol práve obvinený, ktorý predmetné motorové vozidlo viedol, sa podarilo objektivizovať na základe iných dôkazov, a to najmä výpovedí hneď niekoľkých svedkov, ktorým sa obvinený (respektíve vo vzťahu k poškodenému G. R. jeho otec H. K. st.) bezprostredne po nehode priznal k tomu, že vozidlo ako vodič viedol on (R. E., Y. L., MUDr. E. R., K. H. i G. R.). S týmito korešpondovali aj závery znaleckých posudkov znalcov z odboru zdravotníctvo, odvetvie psychiatria (vo vzťahu k vyjadreniam obvineného, že v dôsledku utrpeného otrasu mozgu si podstatnú časť prežitých skutkových okolností nepamätá), závery znaleckého posudku znalca z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie chirurgia MUDr. Mariána Pamulu, závery znaleckého posudku Ústavu súdneho inžinierstva Žilinskej univerzity v Žiline i ďalšie listinné dôkazy, podrobne popísané v odôvodnení rozsudku súdu prvého stupňa.

Po preskúmaní spisového materiálu a vykonaného dokazovania si dovolací súd osvojil závery okresného i krajského súdu, že všetky vyššie uvedené dôkazy tak, ako boli vykonané a vyhodnotené, neposkytujú žiaden priestor pre pochybnosti o správnosti skutkových zistení premietnutých do skutkovej vety

výrokovej časti prvostupňového rozsudku.

Dovolací súd tak nezistil v postupe súdu prvého stupňa, nadväzujúcim na návrh obvineného na doplnenie vykonania dokazovania, taký nedostatok, ktorý by v predmetnej veci, vzhľadom na ostatné okolnosti prípadu, umožňoval dospieť k záveru o porušení práva obvineného na obhajobu zásadným spôsobom.

Záverom sa k tejto námietke obvineného žiada poznamenať, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany v konaní, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces neznamená ani právo na to, aby bola strana konania pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne práva strany v konaní, ak si neosvojí ňou navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a ak sa neriadi jej výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov

Nespokojnosť obvineného s rozsahom vykonaného dokazovania nemôže byť sama o sebe porušením práva na obhajobu. Súd, vykonávajúci dokazovanie vo veci, čo do rozsahu dokazovania nie je viazaný návrhmi strán ani ich názormi. Je výlučne na jeho zvážení, vykonanie ktorého z dôkazov má pre rozhodnutie veci podstatný význam a vykonanie ktorého naopak nie je právne významné, keďže pre vydanie rozhodnutia nie je podstatné, koľko dôkazov je vykonaných, ale aká je ich dôkazná sila (argumenta ponderantur, non numerantur). Rovnako, v zmysle uvedeného súd nie je povinný vyhovieť každému návrhu strany na doplnenie dokazovania. Vykonanie a hodnotenie dôkazov odlišne od predstáv a želaní obvineného teda nie je porušením práva na obhajobu, a preto nemôže napĺňať ani dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.

Z obsahového vymedzenia ďalších dovolacích námietok obvineného H. K., taktiež subsumovaných pod dovolací dôvod uplatnený podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., ktorých obsah dovolací súd zámerne v podstatnom rozsahu prebral do odôvodnenia svojho rozhodnutia, vyplýva, že v zásade všetky sú vo svojej podstate vyjadrením jeho nesúhlasu s rozhodnutím súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu a nimi prezentovanými odôvodneniami svojich skutkových a právnych záverov. Namietajúc v tomto smere najmä nedostatočné zhodnotenie ním označených skutočností (preukazujúcich podľa neho, že motorové vozidlo v čase nehody nevedel on) okresným i odvolacím súdom, obvinený v podstate napadol spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov konajúcimi súdmi prvého i druhého stupňa a tieto zároveň sám hodnotil zo svojho uhla pohľadu, opakujúc argumentáciu totožnú s tou, ktorou dôvodil v prvostupňovom i odvolacom konaní a ktorá bola založená predovšetkým na spochybňovaní správnosti záverov znaleckého posudku z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie chirurgia, podaného znalcom MUDr. Mariánom Pamulom, na presadzovaní záverov znaleckého posudku z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie chirurgia, podaného znalcom MUDr. Štefanom Novákom a na obviňovaní konajúcich súdov z tendenčného hodnotenia vykonaných dôkazov.

Z podstaty dovolateľom uvádzaných námietok, spočívajúcich v spochybňovaní správnosti záverov znaleckého dokazovania, a tým aj v nesprávnom vyhodnotení dôkazov (podaných znaleckých posudkov), a tiež v popieraní spáchania skutku, vyplýva, že ide o námietky rýdzo skutkového charakteru, smerujúce jednak proti obsahu a rozsahu vlastnej úvahy súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov, proti správnosti a úplnosti zisteného skutku, ale predovšetkým proti spôsobu, akým prvostupňový aj odvolací súd hodnotili dôkazy.

Najvyšší súd k uvedeným výhradám obvineného opakovane uvádza, že obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánov činných v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinností podľa § 2 ods. 10 a ods. 11 Tr. por., ako aj vlastné hodnotenie dôkazov podľa § 2 ods. 12 Tr. por. nemožno považovať za porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom. Pre zisťovanie skutkového stavu veci a hodnotenie dôkazov platia v trestnom konaní zákonom stanovené pravidlá, podľa ktorých je potrebné zisťovať skutkový stav veci v rozsahu, ktorý je nevyhnutný pre rozhodnutie. Trestný poriadok pritom nestanovuje žiadne pravidlá, pokiaľ ide o mieru dôkazov potrebných na preukázanie určitej skutočnosti, ani váhu jednotlivých dôkazov. Platí zásada voľného hodnotenia

dôkazov vyjadrená v § 2 ods. 12 Tr. por., v zmysle ktorej orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán. Najvyšší súd v rámci dovolacieho konania nemôže opätovne prehodnocovať vykonané dôkazy podľa predstáv obvineného - dovolateľa, pretože takéto oprávnenie mu zo zákona nevyplýva. Hodnotenie dôkazov totižto nenapĺňa žiadny dovolací dôvod. Vychádzajúc z uvedeného, najvyšší súd nemohol námietkam obvineného založeným na vlastnom hodnotení vykonaných dôkazov priznať v rámci dovolacieho konania žiadnu relevanciu.

Námietky obvineného k obsahu a rozsahu vlastnej úvahy prvostupňového i krajského súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov a k hodnoteniu dôkazov spôsobom, ktorý nezodpovedá jeho predstavám tak svojím obsahom nenapĺňajú nielen obvineným označený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., ale ani žiaden iný dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Ak by totiž záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učinенý v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por. o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por., odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., ktoré vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu. K tomu je len pre úplnosť potrebné dodať, že uvedené sa netýka dovolania ministra spravodlivosti podaného podľa § 371 ods. 3 Tr. por.

Na podklade týchto úvah Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.